

prezentovali svoju kreativitu a kartograficko-umelecké schopnosti. Na základe hodnotenia prác možno konštatovať, že súťaž podnietila na školách diskusie o rôznych možnostiach kartografického znázorňovania zemského povrchu, o špecifikách jednotlivých regiónov, ale aj o vzťahu jednotlivca k súčasnému svetu. Hodnotiacia komisia rozhodla o nasledovných víťazoch súťaže:

I. kategória (do 6 rokov)

1. miesto: Zoja Václavíková, 4 roky, Materská škola Hanušovce nad Topľou

2. miesto: Agáta Zavarská, 5 rokov, Základná umelecká škola Istrijská, Bratislava

II. kategória (6 – 8 rokov)

1. miesto: Klára Gaššová, 7 rokov, Základná umelecká škola F. Špániho, Žilina

2. miesto: Bruno Ulbricht, 7 rokov, Súkromná základná umelecká škola Prokofievova, Bratislava

3. miesto: Filip Cagáň, 7 rokov, Základná umelecká škola Bojnice

III. kategória (9 – 12 rokov)

1. miesto: Filip Líška, 12 rokov, Súkromná základná umelecká škola Prokofievova, Bratislava (obr. 1)

2. miesto: Dominika Vilinová, 11 rokov, Základná umelecká škola J. Melkoviča, Stará Ľubovňa (obr. 2)

3. miesto: Radka Šlosárová, 9 rokov, Základná umelecká škola J. Melkoviča, Stará Ľubovňa

IV. kategória (nad 12 rokov)

1. miesto: Ivana Koručová, 13 rokov, Základná umelecká škola Humenné

Obr. 3. Haló, tu som, ako sa máš? Autorka: Karin Kotránová (14 rokov) – 2. miesto v IV. kategórii

2. miesto: Karin Kotránová, 14 rokov, Základná škola s materskou školou K. Rapoša, Brezno (obr. 3)

3. miesto: Natália Hofierková, 15 rokov, Základná škola Kúpeľná, Prešov

Okrem vyššie uvedených účastníkov získalo ocenenie ďalších 20 prác. Autori víťazných a ocenených prác získali diplomy a pochvalné listy spolu s vecnými cenami.

V zmysle platných pravidiel môže každú krajinu, ktorá má zastúpenie v ICA, reprezentovať v medzinárodnom kole šesť detských prác, ktoré posudzuje medzinárodná komisia. Ocenenia sa udeľujú

každé dva roky počas konferencie alebo valného zhromaždenia ICA. V medzinárodnom kole, ktoré sa uskutočnilo počas 26. medzinárodnej kartografickej konferencie ICA v dňoch 25. – 30. augusta 2013 v Drážďanoch, budú Slovensko reprezentovať práce Kláry Gaššovej, Filipa Líšku, Dominiky Vilinovej, Ivany Koručovej, Karin Kotránovej a Natálie Hofierkovej.

RNDr. Monika Kopecká, PhD.,

monika.kopecka@savba.sk

Geografický ústav SAV, Štefánikova 49, 814 73 Bratislava

RECENZIE

Atlas s cirkevnou tematikou o Slovensku

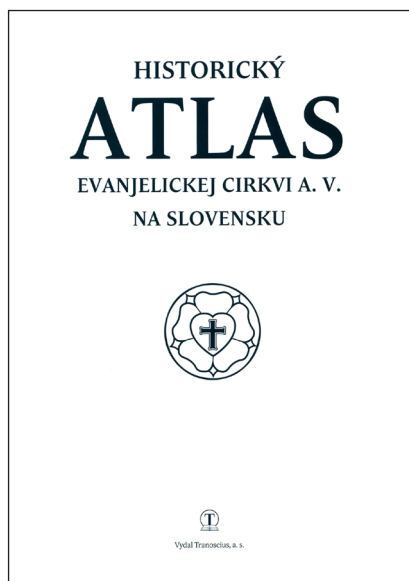
Kusendová, D. a kol.: Historický atlas Evanjelickej cirkvi a. v. na Slovensku. Liptovský Mikuláš: Transcius, a. s., 2011, 176 s., ISBN 978-80-7140-365-4

V súčasnosti sa atlasová tvorba striktné nepridržiava predpísaných pravidiel, ale často sa stáva akosi encyklopédiou písomného

a kartografického prejavu. Sprievodný text umožňuje podrobnejšie vysvetlenie niektorých javov a zároveň dopĺňa aj mapovú podobu v prípade, ak nám chýba dostatok podkladov na jej zobrazenie alebo nie všetko je potrebné, resp. sa môže mapou vyjadriť. Tento spôsob si zvolil aj 13-členný kolektív z Prírodovedeckej fakulty a Evanjelickej bohosloveckej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave, Ústavu etnológie a Ústavu politických vied Slovenskej akadémie vied, Sloven-

skej národnej knižnice a ďalších inštitúcií pod vedením doc. RNDr. Dagmar Kusendovej, CSc.

Dejiny evanjelickej cirkvi sa začínajú 31. októbrom 1517, kedy Martin Luther pribil na dvere kostola vo Wittenbergu 95 téz proti predávaniu odpustkov, čo neskôr vyústilo do obnovy cirkvi. Historický vývoj cirkvi a cirkevných zborov, okrem slovenských pomerov, zachytáva aj širší stredo európsky priestor. Tomu zodpovedá aj členenie Atlasu na 6 kapitol s vý-

Titulná strana Atlasu

stižnými názvami, ktoré zároveň časovo ohraničujú vždy významné medzníky tejto cirkvi – 1. kapitola: *Od vystúpenia Martina Luthera po Žilinskú synodu (1517 – 1610)*, 2. kapitola: *Od Žilinskej synody po Satmársky mier (1610 – 1711)*, 3. kapitola: *Od Satmárskeho mieru po Tolerančný patent (1711 – 1781)*, 4. kapitola: *Od Tolerančného patentu po rozpad Rakúsko-Uhorska (1781 – 1918)*, 5. kapitola: *Od vzniku Česko-Slovenska po začiatok 21. storočia (1918 – 2010)* a 6. kapitola: *Demografický obraz evanje-*

likov na Slovensku na začiatku 21. storočia.

Prvé štyri kapitoly zachytávajú vývoj cirkvi v bývalom uhorskom priestore s vyznačením hraníc Slovenska, ďalšia kapitola pojednáva o dejinách cirkvi od vzniku Česko-slovenska až po novodobé dejiny a posledná je zameraná na spracovanie sčítania obyvateľov v roku 2001, t. j. charakterizuje súčasné procesy. Každá kapitola začína obrázkom významných dejateľov evanjelickej cirkvi, príp. rôznych dobových scén a pokračuje úvodným textom, ktorý lepšie sprístupní súvislosti z daného obdobia. Potom nasledujú mapy, ktoré majú za cieľ charakterizovať vymedzenú časovú etapu tak, aby zachytili hlavné aspekty života cirkvi, ako je zakladanie zborov, územnosprávna organizácia, zriaďovanie škôl, stavba kostolov, ale aj jej kultúrno-vzdelávacia činnosť.

Pri spracovaní máp boli využité nástroje a metódy geografických informačných systémov a počítačovej grafiky. Mapy pre územie Slovenska boli zostavené v národnom kartografickom súradnicovom systéme. Pri mapách Európy sa použil univerzálnejší zemepisný súradnicový systém *World Geodetic System 1984 (WGS84)*.

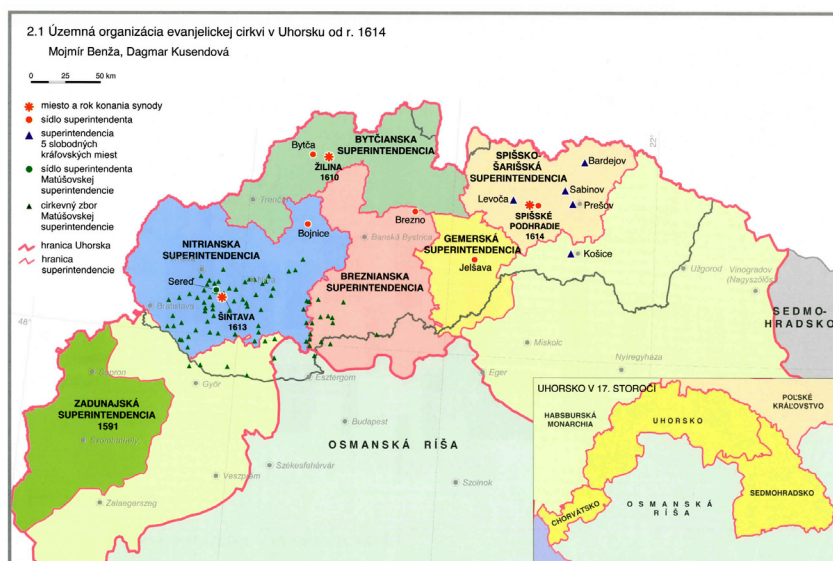
Záver Atlasu patrí zoznamu prameňov a literatúry a odborné-

mu životopisu autorov. Rôzni odborní pracovníci ocenia prehľadne spracované zdroje, ktoré zahŕňajú zoznam archívov i použitú literatúru, v ktorej sa nájdu zaujímavé citácie, schematizmy, štatistiky a iné pramene.

Spracovatelia tohto diela sa museli vyrovnáť s množstvom doteraz nespracovaného a predovšetkým rozptýleného materiálu v rôznych archívoch a knižniciach doma aj v zahraničí. Bolo potrebné tiež nejakým spôsobom prekonať problémy, ktoré vyplývajú z totalitného režimu v rokoch 1948 – 1989. Zaujímavosťou je, že projekt v období 2007 – 2009 začal s finančnou podporou Vedeckej grantovej agentúry Ministerstva školstva SR a Slovenskej akadémie vied a v období 2010 – 2011 mala na projekte gesciu Evanjelická cirkev a. v. na Slovensku.

Nevšedné kartografické dielo približuje históriu evanjelickej cirkvi a poskytuje nový obzor na časť slovenských dejín. Neveľká kniha zaujme najmä precíznym, ale zároveň jednoduchým a zrozumiteľným kartografickým prevedením, prehľadnosťou spracovania a vhodne zvolenou farebnosťou zobrazovaných javov. Kvôli širšiemu využitiu mohli autori snáď uvažovať, okrem legendy v slovenskom jazyku, aj o jej anglickej mutácii, nakoľko na mape je pre ňu dostatok miesta. Atlas by mal lepšie využitie aj v zahraničí a zároveň by slúžil aj na jeho medzinárodnú propagáciu.

Predkladané dielo predstavuje do určitej miery medzník vo vývine tematickej atlasovej tvorby, pretože ide o spracovanie netradičnej problematiky od jej úplného počiatku. Atlas svojím prevedením a odbornosťou určite zaujme nielen odborníkov, ale aj tých, ktorí majú radi dejiny spracované v nezvyčajnej forme.

Ukážka mapy z kapitoly 2: Územná organizácia evanjelickej cirkvi v Uhorsku od roku 1614

Prof. RNDr. Tatiana Hrnčiarová, CSc.
tatiana.hrnciarova@savba.sk
Ústav krajinskej ekológie SAV, Štefánikova 3, P. O. Box 254, 814 99 Bratislava